

ประสิทธิผลของรายการโทรทัศน์เพื่อส่งเสริมสถาบันครอบครัว

นางสาวปาริชาติ แก้วมงคล

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาศาสตรพัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-331-885-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**THE EFFECTIVENESS OF TELEVISION PROGRAMME
PROMOTING FAMILY INSTITUTION**

MISS PARICHAT KAEWMONGKOL

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Development Communication**

Department of Public Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1998

ISBN 974-331-885-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ประสิทธิผลของรายการโทรทัศน์เพื่อส่งเสริมสถาบันครอบครัว
โดย   นางสาว ปารีชาต แก้วมงคล
ภาควิชา   การประชาสัมพันธ์
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร.ธนวดี บุญลือ

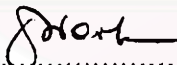

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ รุติวงศ์)

คณะกรรมการวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ อุบลวรรณ ปิติพัฒนะโมชิต)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธนวดี บุญลือ)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.วิเชียร เกตุสิงห์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ปารีชาต สถาปัตตานนท์ สโรบล)

ปาริชาติ แก้วมงคล : ประสิทธิภาพของรายการโทรทัศน์เพื่อส่งเสริมสถาบันครอบครัว (THE EFFECTIVENESS OF TELEVISION PROGRAMME PROMOTING FAMILY INSTITUTION) อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.ธนวดี บุญถือ ;155 หน้า ISBN 974-331-885-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรายการโทรทัศน์เพื่อส่งเสริมสถาบันครอบครัว 2 รายการ คือ รายการบ้านเลขที่ 5 และรายการโลกใบเล็ก โดยทำการศึกษาเปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์เกี่ยวกับตัวแปรการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ สาระและความรู้ ทักษะคิดต่อสถาบันครอบครัว และการนำไปใช้ประโยชน์ โดยจำแนกตามลักษณะทางประชากร คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพการสมรสและจำนวนสมาชิกในครอบครัว โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 410 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามส่วนการวิเคราะห์ใช้การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของ Scheffe' และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC

ผลการวิจัยพบว่า

1. อายุ อาชีพ และจำนวนสมาชิกในครอบครัว มีผลให้ลักษณะการเปิดรับชมรายการบ้านเลขที่ 5 แตกต่างกัน
2. เพศ มีผลให้ลักษณะการเปิดรับชมรายการโลกใบเล็กแตกต่างกัน
3. การเปิดรับชมรายการทั้ง 2 รายการ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสาระและความรู้แต่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับทัศนคติต่อสถาบันครอบครัว และไม่มีความสัมพันธ์กับการนำไปใช้ประโยชน์
4. รายการบ้านเลขที่ 5 และรายการโลกใบเล็ก มีประสิทธิผลต่อผู้รับชมรายการทั้งในด้านสาระและความรู้ ทัศนคติต่อสถาบันครอบครัว และการนำไปใช้ประโยชน์

ภาควิชา ..... การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา ..... นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา 2541

ลายมือชื่อนิติกร ..... ปาริชาติ แก้วมงคล
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม .....

4085264528: MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION

KEY WORD:

EFFECTIVENESS / TELEVISION PROGRAMME / PROMOTING / FAMILY INSTITUTION.

PARICHAT KAEWMONGKOL : THE EFFECTIVENESS OF TELEVISION PROGRAMME PROMOTING FAMILY INSTITUTION. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. THANAWADEE BOONLUE, Ph.D., 155 PP.

ISBN 974-331-885-2

The purpose of this research was to investigate the effectiveness of the television programme promotion family institution , Banleakthiha and lokebaitek by exploring the correlations among exposure to the programme, knowledge about attitude towards the significance of family institution and application of the programme content. Questionnaires were used to gather data from a total of 410 samples. Percentage, Mean, Standard deviation, t-test, one-way analysis of variance, multiple comparison of Scheffe' Method and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient were used to analyze the data. SPSS/PC program was employed for data processing

The results of the research were as follows :

1. There was a significant correlation between age, occupation, family size and exposure to "Banleakthiha" television program.
2. There was a significant correlation between sex and exposure to "Lokebaitek " television program.
3. The exposure to both television programs significantly correlated with knowledge , attitude for family institution and no significantly correlation with the application of the programs.
4. "Banleakthiha " and "Lokebaitek" television programs did affect watchers' knowledge , attitude for family institution and the application of the program.

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์

สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ

ปีการศึกษา 2541

ลายมือชื่อนิสิต ปาริชาติ มั่งคั่งมงคล

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา Joleh

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม -

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดีเยี่ยมของ รองศาสตราจารย์ ดร.ธนวัติ บุญลือ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้กรุณาให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้ และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ อุบลวรรณ ปิติพัฒน์นะโมสิต ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.วิเชียร เกตุสิงห์ และอาจารย์ ดร.ปาริชาติ สดกปิตานนท์ สโรบล ซึ่งกรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และได้ให้คำแนะนำต่าง ๆ ในการทำวิจัยเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดียส์ จำกัด (มหาชน) ผู้ผลิตรายการบ้านเลขที่ 5 และบริษัท มาร์คส์ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด ผู้ผลิตรายการโลกใบเล็ก ที่กรุณาเอื้อเพื่อข้อมูล ข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพื่อประกอบการวิเคราะห์ และเป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับการอ้างอิงในงานวิจัยฉบับนี้

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณ คุณอนุชา - คุณอุษณีย์ กอนฟวง สำหรับคำแนะนำและความช่วยเหลืออย่างดีเยี่ยม จ.ส.อ.ธนกร นาคน้อย สำหรับกำลังใจพิเศษ บุคลากรในโรงเรียนสตรีศึกษาทุ่งมหาเมฆทุกท่าน เพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ และญาติ ๆ ทุกคน ที่คอยดูแลเอาใจใส่ ห่วงใย เข้าใจ และให้กำลังใจเสมอมา และท้ายที่สุดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ พันโทมนัส - นางรังษี แก้วมงคล บิดา-มารดา สำหรับกำลังใจที่ยิ่งใหญ่ ผู้ให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน จนผู้วิจัยประสบความสำเร็จและมีวันนี้

ปาริชาติ แก้วมงคล

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่ 1	
บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	7
ปัญหาคำถามการวิจัย.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2	
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในสังคม.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกเปิดรับสาร (Selective Processes).....	11
- แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกข่าวสาร.....	15
- บทบาทและหน้าที่ของสื่อมวลชนต่องานส่งเสริมเผยแพร่.....	16
ทฤษฎีเกี่ยวกับวิทยุโทรทัศน์.....	17
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะและ.....	20
พฤติกรรม (KAP)	
ทฤษฎีความคาดหวังจากสื่อ (Expectancy Theory).....	24
ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ (Uses and Gratifications.....	25
Theory)	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 3	ระเบียบวิธีวิจัย.....	31
	รูปแบบในการวิจัย.....	31
	ประชากร.....	31
	กลุ่มตัวอย่าง.....	31
	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	31
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	32
	การทดลองใช้เครื่องมือ.....	33
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34
	เกณฑ์การให้คะแนน.....	34
	การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล.....	37
	การประมวลผลข้อมูล.....	38
บทที่ 4	ผลการวิจัย.....	39
บทที่ 5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	99
	สรุปผลการวิจัย.....	100
	อภิปรายผล.....	105
	ข้อเสนอแนะ.....	116
รายการอ้างอิง.....		119
ภาคผนวก.....		123
	ภาคผนวก ก.....	123
	ภาคผนวก ข.....	134
	ภาคผนวก ค.....	152
ประวัติผู้เขียน.....		155

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	40
ตารางที่ 2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ.....	41
ตารางที่ 3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา.....	42
ตารางที่ 4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ.....	43
ตารางที่ 5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้.....	44
ตารางที่ 6	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพการสมรส.....	45
ตารางที่ 7	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว.....	46
ตารางที่ 8	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเคยชมรายการบ้านเลขที่ 5 และ รายการโลกใบเล็ก.....	47
ตารางที่ 9	จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความบ่อยครั้งในการชมรายการบ้านเลขที่ 5 และรายการโลกใบเล็ก.....	48
ตารางที่ 10	จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาการติดตามชมรายการบ้านเลขที่ 5 และรายการโลกใบเล็ก.....	49
ตารางที่ 11	จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาในการชมรายการบ้านเลขที่ 5 และรายการโลกใบเล็กในแต่ละครั้ง.....	50
ตารางที่ 12	จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเหตุผลที่เปิดชมรายการบ้านเลขที่ 5 และรายการโลกใบเล็ก.....	51
ตารางที่ 13	จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาระและความรู้ที่ได้รับจากรายการ บ้านเลขที่ 5.....	52
ตารางที่ 14	จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาระและความรู้ที่ได้รับจาก รายการโลกใบเล็ก.....	54
ตารางที่ 15	จำนวน และร้อยละของผู้ชมรายการ จำแนกตามลำดับความรู้ที่ผู้ชมได้รับจากการชม รายการบ้านเลขที่ 5 และรายการโลกใบเล็ก.....	56
ตารางที่ 16	จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามทัศนคติที่มีต่อสถาบันครอบครัวของ ผู้ชมรายการโทรทัศน์เพื่อส่งเสริมสถาบันครอบครัว.....	57
ตารางที่ 17	จำนวน และร้อยละของผู้ชมรายการ จำแนกตามทัศนคติที่มีต่อสถาบันครอบครัวที่เกิดจากการ รับชมรายการบ้านเลขที่ 5 และรายการโลกใบเล็ก.....	59

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 18	จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการนำไปใช้ ประโยชน์จากการชมรายการบ้านเลขที่ 5 และรายการโลกใบเล็ก.....	60
ตารางที่ 19	จำนวน และร้อยละ ของผู้ชมรายการจำแนกตามการนำไปใช้ประโยชน์จากการรับชมรายการบ้านเลขที่ 5 และรายการโลกใบเล็ก.....	63
ตารางที่ 20	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างการเลือกรับชมรายการบ้านเลขที่ 5 และรายการโลกใบเล็ก ของกลุ่มผู้ชมรายการที่มีเพศต่างกัน.....	65
ตารางที่ 21	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างการชมรายการบ่อยครั้งของรายการบ้านเลขที่ 5 และรายการโลกใบเล็กของกลุ่มผู้ชมรายการที่มีเพศต่างกัน.....	66
ตารางที่ 22	ผลการทดสอบความแตกต่างของระยะเวลาที่ติดตามชมรายการบ้านเลขที่ 5 และรายการโลกใบเล็กของกลุ่มผู้ชมรายการที่มีเพศต่างกัน.....	67
ตารางที่ 23	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างระยะเวลาในการติดตามรับชมรายการบ้านเลขที่ 5 และรายการโลกใบเล็กในแต่ละครั้งของกลุ่มผู้ชมรายการที่มีเพศต่างกัน.....	68
ตารางที่ 24	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างการเลือกรับชมรายการบ้านเลขที่ 5 และรายการโลกใบเล็กของกลุ่มผู้ชมรายการที่มีอายุต่างกัน.....	69
ตารางที่ 25	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างการรับชมรายการบ่อยครั้ง ของรายการบ้านเลขที่ 5 และรายการโลกใบเล็กของกลุ่มผู้ชมรายการที่มีอายุต่างกัน.....	70
ตารางที่ 26	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างระยะเวลาในการติดตามรับชมรายการบ้านเลขที่ 5 และรายการโลกใบเล็กของกลุ่มผู้ชมรายการที่มีอายุต่างกัน.....	71
ตารางที่ 27	ผลการทดสอบความแตกต่างกันระหว่างระยะเวลาการติดตามรับชมรายการบ้านเลขที่ 5 และรายการโลกใบเล็กในแต่ละครั้งของผู้ชมรายการที่มีอายุต่างกัน.....	72
ตารางที่ 28	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างการเลือกรับชมรายการบ้านเลขที่ 5 และรายการโลกใบเล็กของกลุ่มผู้ชมรายการที่มีระดับการศึกษาต่างกัน.....	73
ตารางที่ 29	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างการชมรายการบ่อยครั้งของรายการบ้านเลขที่ 5 และรายการโลกใบเล็ก ของกลุ่มผู้ชมรายการที่มีระดับการศึกษาต่างกัน.....	74
ตารางที่ 30	ผลการทดสอบความแตกต่างของระยะเวลาที่ติดตามชมรายการบ้านเลขที่ 5 และรายการโลกใบเล็ก ของกลุ่มผู้ชมรายการที่มีระดับการศึกษาต่างกัน.....	75
ตารางที่ 31	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างระยะเวลาในการติดตามชมรายการบ้านเลขที่ 5 และรายการโลกใบเล็กในแต่ละครั้งของกลุ่มผู้ชมที่มีระดับการศึกษาต่างกัน.....	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 45 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างการชมรายการบ่อยครั้งของรายการบ้านเลขที่ 5 และรายการโลกใบเล็ก ของกลุ่มผู้ชมรายการที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวต่างกัน.....	91
ตารางที่ 46 ผลการทดสอบความแตกต่างของระยะเวลาที่ติดตามชมรายการบ้านเลขที่ 5 และรายการโลกใบเล็ก ของกลุ่มผู้ชมรายการ ที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวต่างกัน.....	92
ตารางที่ 47 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างระยะเวลาในการติดตามรับชมรายการบ้านเลขที่ 5 และรายการโลกใบเล็ก ในแต่ละครั้งของกลุ่มผู้ชมรายการที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวต่างกัน.....	93
ตารางที่ 48 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการรับชมรายการบ้านเลขที่ 5 และรายการโลกใบเล็กกับตัวแปรสาระความรู้ที่ได้จากการรับชมรายการทั้ง 2 รายการ.....	94
ตารางที่ 49 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการรับชมรายการบ้านเลขที่ 5 และรายการโลกใบเล็กกับตัวแปรทัศนคติที่มีต่อสถาบันครอบครัวของผู้รับชมรายการทั้ง 2 รายการ.....	96
ตารางที่ 50 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการรับชมรายการบ้านเลขที่ 5 และรายการโลกใบเล็กกับตัวแปรการนำไปใช้ประโยชน์ของผู้รับชมรายการทั้ง 2 รายการ.....	98

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย